

Radiotherapie

Baarmoederkanker en inwendige bestraling (brachytherapie) met een ring-applicator

Er is bij U baarmoederkanker vastgesteld. U heeft daarvoor een operatie ondergaan. Mogelijk heeft u ook uitwendige bestraling gekregen. In deze folder krijgt U meer informatie over de inwendige bestraling (brachytherapie) bij baarmoederkanker.

Inwendige bestraling met een ring-applicator.

Bij inwendige bestraling wordt het operatiegebied van dichtbij bestraald. Dit gebeurt met behulp van een radioactieve bron. Voor de inwendige bestraling brengen we een speciaal buisje in de vorm van een ring in. Dit is de ring-applicator. Deze ring komt tegen het litteken bovenin de vagina te liggen. Het inbrengen van de ring-applicator gebeurt op een onderzoekskamer. Voor de inwendige bestraling wordt U een dag opgenomen in het AMC. Deze inwendige bestraling wordt meestal 1 of 3x gegeven.

Waarom inwendige bestraling?

Inwendige bestraling heeft als voordeel dat het operatiegebied een hoge dosis straling krijgt. Het gezonde weefsel daaromheen krijgt weinig straling.

Wat is de voorbereiding op de inwendige bestraling?

U wordt de dag van de inwendige bestraling opgenomen op de afdeling F5-Noord (Short Stay) van het AMC. Op F5-Noord zijn speciale kamers. Hier vindt de brachytherapie plaats.

Kamer op F5Noord

Tijdens de behandeling moet het laatste stuk van uw darmen leeg zijn. De avond voor de opname brengt U zelf een middel (klyisma) in om de darmen leeg te maken. Een recept voor het klyisma ontvangt u samen met de brief met data van de inwendige bestralingen. U kunt met dit recept bij U eigen apotheek een klyisma ophalen. De avond voor de behandeling moet u de vloeistof van het klyisma via de anus inbrengen. Na 5 tot 20 minuten krijgt u aandrang en zal de ontlasting op gang komen.

Op de dag van de behandeling mag U gewoon ontbijten .

Wat gebeurt er op de dag van de behandeling?

De ring- applicator wordt ingebracht op een onderzoekskamer op de verpleegafdeling F5Noord. U ligt op een tafel met de benen in beensteunen.

Bij de eerste behandeling krijgt u een slangetje in uw blaas. Dit is de blaaskatheter. De urine loopt dan vanzelf in een opvangzakje. Daarna wordt de ring-applicator ingebracht in de vagina. De ring komt in de top van de vagina te liggen tegen het litteken aan. De rest van de vagina wordt opgevuld met een verbandgaas. Het gaas zorgt ervoor dat de ring-applicator op zijn plaats blijft.

Na het inbrengen van de ring-applicator wordt er op de afdeling radiotherapie een CT-scan gemaakt. U gaat in bed naar deze afdeling en ook weer terug naar de verpleegafdeling.

Op de CT- scan is te zien of de applicator goed op zijn plek zit.

Daarna wordt het bestralingsplan gemaakt. Dit duurt enkele uren.

In de tussentijd ligt U in bed op uw kamer op F5-Noord (Short Stay). U kunt dan niet uit bed.

Hoe gaat de inwendige bestraling?

Als het behandelplan klaar is, wordt de ring-applicator aangesloten op het toestel met de radioactieve bron. U krijgt dan één bestraling. Tijdens de bestraling gaat de bestralingsbron stapsgewijs door de ring-applicator. Dit duurt ongeveer 10 minuten.

Van de bestraling zelf voelt U niets. Tijdens de bestraling is de deur van uw kamer gesloten en mag er niemand anders in uw kamer aanwezig zijn. Tijdens het wachten tussen de CT scan en de bestraling mag U wel bezoek ontvangen. Alleen volwassenen mogen op bezoek komen; zwangere vrouwen en kinderen niet.

Tijdens het wachten tot het behandelplan klaar is en de behandeling blijft U op uw rug in bed liggen. Dit is om te voorkomen dat de applicator verschuift. U mag wel een beetje met de benen bewegen. De verpleegkundige legt uit hoeveel U mag bewegen.

De 2e en 3e keer wordt gekeken of het zonder blaaskatheter en CT-scan kan en zult U eerder sneller klaar zijn.

Wat gebeurt er na de inwendige bestraling?

Als de bestraling is gegeven wordt het verbandgaas en de applicator verwijderd. Dit kan even pijnlijk zijn of schrijnen (een branderig gevoel geven).

Ook de blaaskatheter (bij eerste bestraling) wordt verwijderd.

Als u geplast heeft mag U naar huis.

Enkele dagen na de eerste en derde bestraling zal de Voorlichting Radiotherapie U bellen om te vragen hoe het met U gaat.

Welke bijwerkingen kunnen optreden?

Niet iedereen heeft evenveel last van bijwerkingen.

Geïrriteerde blaas

Door de bestralingen kan het slijmvlies van de blaaswand geïrriteerd raken. Dat merkt u doordat u vaker moet plassen en het plassen. Dit kan wat pijnlijk zijn. Meestal gaat dit binnen enkele dagen over.

Blaasontsteking / koorts

Door de katheter kunt U een blaasontsteking krijgen. Dit gaat vaak samen met koorts. De arts kan U medicijnen geven om dit te behandelen

Geïrriteerde darmen

Door de bestralingen kan het slijmvlies van de darmen geïrriteerd raken. Daardoor kunt u (tijdelijk) diarree krijgen. Ook kan de ontlasting slijm bevatten. Meestal gaat dit binnen enkele dagen na de bestraling over.

De arts kan u medicijnen geven om de klachten te verminderen.

Meer afscheiding

Door de bestraling kunt u meer afscheiding uit de vagina krijgen. Ook is het mogelijk dat u tijdelijk een beetje bloed verliest uit de vagina.

Wat gebeurt er na de radiotherapie?

Controle afspraken

Ongeveer 4 weken na de inwendige bestraling heeft u een controle afspraak met de radiotherapeut. Daarna zullen de controles om en om met de gynaecoloog zijn.

In overleg kunt U terug naar de gynaecoloog in uw eigen ziekenhuis. Soms kan dit direct, soms pas later. De controles bij de radiotherapeut zijn wel in het AMC.

Heeft U nog vragen?

Heeft U nog vragen over de bestraling? Neem dan contact op met uw behandelend arts bij de afdeling Radiotherapie. Telefoonnummer: 020-5663433

U kunt ook de Voorlichting van de afdeling Radiotherapie. Zij zijn, maandag tot en met donderdag, telefonisch bereikbaar op nummer: 020-7328939. Als er niet wordt opgenomen, kunt u een boodschap inspreken op de voicemail. Zij bellen U dan zo snel mogelijk terug.

U kunt ook een email sturen naar:

voorlichting-radiotherapie@amc.nl

Wilt u meer informatie?

Voor meer informatie kunt u kijken op de volgende websites:

- www.kanker.nl/bibliotheek/baarmoederkanker/wat-is/4931-baarmoederkanker
- www.olijf.nl
- www.kankerensex.nl
- www.nfk.nl

Ruimte voor uw arts of uzelf om aantekeningen te maken.

...

Bereikbaarheid afdeling Radiotherapie

Telefonisch:

- AMC: 020 - 566 3433
Maandag tot en met vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur
- Locatie Almere: 036 - 868 9102
Maandag tot en met vrijdag van 8.00 tot 16.30 uur